

संपादक

दिपक मोरेश्वर नाईक

विनाशकालाचे विपरीत...

हमासचा समूळ नायनाट हे इस्रायली पंतप्रधान बिन्यामिन नेतान्याहूंचे प्रमुख उद्दिष्ट; पण त्यानंतर गाझा पट्टीवर नियंत्रण कोणाचे हवे याचे उत्तर ते देत नाहीत...

गाझामध्ये हमासशी दोन महिने जणू बळजबरीने युद्धविराम करावा लागलेल्या इस्रायलने अखेरीस मंगळवारी आपले खरे रंग दाखवलेच। सोमवार मध्यरात्रीनंतर गाझातील तीन ठिकाणांवर इस्रायली लढाऊ विमानांनी आग ओकली नि त्यात ४०० हून अधिक जीव भस्मसात झाले किंवा ढिगाऱ्याखाली गाडले गेले. इतक्या मोठ्या प्रमाणात दोन महिन्यांपूर्वी हल्ले झाले असते, तर आश्चर्य वाटण्यासारखे काही नव्हते. पण दररयानाच्या काळात इस्रायल आणि हमास यांच्यात तात्पुरता शस्त्रविराम झाला. त्या वेळी ओलीस आणि केझांची देवाणघेवाण होण्याबरोबरच कायमस्वरूपी शांततेवर चर्चा सुरू झाली होती. ही चर्चा अनिर्णित होती. पण मोडलेली नव्हती. तिचा निकाल लागण्याआधीच इस्रायलने नव्याने हवाई हल्ले सुरू करून पुन्हा एकदा युद्धजन्य परिस्थिती निर्माण करणे ही बाब, इस्रायली नेतृत्वाच्या हेतूविषयीचा संदेह अधोरेखित करते. गाझा पट्टीतून हमासचा समूळ नायनाट करणे हे इस्रायली पंतप्रधान बिन्यामिन नेतान्याहूंचे प्रमुख उद्दिष्ट आहे. पण दर एका हमास नेत्याचा निःपात करण्यासाठी १०० ते २०० पॅलेस्टिनींना ठार करण्याचे कारण काय, याचे उत्तर देण्याच्या फंदात ते कधी पडत नाहीत. गाझा पट्टीवर हमासचे नियंत्रण नको मग कोणाचे हवे? कारण पॅलेस्टिनी प्राधिकरण म्हणून जी व्यवस्था आहे ती अतिशय क्षीण आहे. शिवाय तिचे अस्तित्व आणि प्रभाव पश्चिम किनारपट्टीपुरता मर्यादित आहे. हे दोन वेगवेगळे भूभाग. या दुभंगलेल्या पॅलेस्टाइनच्या मधोमध आहे इस्रायल। पॅलेस्टाइनच्या राजकीय शासकांच्या दुर्बलतेचा फायदा घेऊनच अतिरेकी मानसिकतेच्या हमासने गाझा पट्टी या भूभागावर नियंत्रण मिळवले. म्हणजे म्हणायला गेल्यास हमास हे गाझाचे शासक, पण प्रशासक नव्हेत! त्यामुळे पश्चिम किनारपट्टीपेक्षा गाझामध्ये अधिक बजबजपुरी होती. शहाणपण आणि सुव्यवस्थेचा अभावच. याचा गैरफायदा घेण्याचा प्रयत्न इस्रायलने केला, तेव्हा हमासला (आणि इस्रायललाही) समजणाऱ्या एकाच भाषेत प्रत्युत्तर दिले गेले. त्याची जबर किंमत आता हमासबरोबर गाझावासीयांनाही मोजावी लागत आहे. त्यात पुन्हा गाझातील अनिकेत, अश्रुपांचे दुर्दैव असे, की इस्रायलला डोळे वटारून दटावणारे नेतृत्व वॉशिंग्टनमध्येही राहिलेले नाही. अध्यक्षीय निवडणुकीत जो बायडेन यांच्या नेतृत्वाखालील डेमोक्रॅटिक पक्षाच्या पराभवाने अमेरिकेचे किती नुकसान झाले, हे ज्यांचे-त्यांनी ठरवावे. पण या सत्तापालटाने गाझातील पॅलेस्टिनींचे नुकसान मोजदादीपलीकडचे असेल, याची चुणुकच ताज्या घटनेने मिळाली. कारण नेतान्याहूंना गाझातील हमासला संपवायचे आहे, तर अमेरिकेचे महामहीम डोनाल्ड ट्रम्प यांना पॅलेस्टिनींचे गाझातून समूळ विस्थापनच अपेक्षित आहे! दोन्हींचा हेतू जवळपास सारखाच, मार्ग वेगवेगळे. गाझात ट्रम्पबाबांना आपल्या स्वप्नातील पर्यटन नंदनवन वसवायचे आहे. त्यासाठी ‘साफसफाई’चे काम बहुधा नेतान्याहू करत असावेत. गावचा पाटील ज्याप्रमाणे एखाद्या जमिनीच्या तुकड्यावर अवैध ताबा मिळवण्यासाठी पदरी पाळलेल्या गुंडांना धाडतो, तसेच हे. पॅलेस्टिनींच्या जीविताची नेतान्याहूंना पर्वा नाही नि त्यांच्या हक्कांची ट्रम्पना. चारशेहून अधिक बळी – ज्यांत मोठ्या संख्येने लहान मुले होती झ गेल्याच्या बातमीवर व्हाइट हाऊसची प्रतिक्रिया होती... ‘यास हमास जबाबदार आहे. असे काही होऊ नये यासाठी सर्व इस्रायली ओलिसांची सुटका करावी अन्यथा आकाश कोसळेल, असा इशारा अध्यक्षानी यापूर्वीच दिला होता...!’। बायडेन प्रशासन किमान प्रतिक्रियांमध्ये तरी संवेदनशीलता दाखवत होते. ट्रम्प प्रशासन त्यांच्या तुलनेत अधिक ‘प्रामाणिक’ ठरते! फुकाची संवेदनशीलता हवी कोणास? ताज्या हल्ल्याबद्दल इस्रायलने हमासच्या आडमुठेपणाला जबाबदार धरले. वस्तुस्थिती तशी नाही. तिचा मागोवा घेणे प्राप्तस्थितीत अत्यावश्यक. बरोबर दोन महिन्यांपूर्वी म्हणजे १९ जानेवारी रोजी इस्रायल आणि हमासदरम्यान प्रथम शस्त्रविराम अमलात आला. याअंतर्गत, दोन्ही बाजूंनी ओलीस आणि युद्धकेझांची मुक्तता करणे, इस्रायली सैन्याने गाझा पट्टीतून पूर्ण माघार घेणे हे पहिल्या टप्प्यात अपेक्षित होते. त्याची पूर्तता दोन्ही बाजूंनी जवळपास संपूर्णतः केली. पहिल्या टप्प्यातला शस्त्रविराम १ मार्च रोजी संपुष्टात आला. दुसरा टप्पा सुरू होण्याआधी चर्चा होणे अपेक्षित होते. ही चर्चा अंतिम युद्धसमाप्ती, तसेच उर्वरित ओलीस व युद्धकेझांची देवघेव याविषयीची होईल हे पहिल्या टप्प्यात ठरले होते. पहिल्या टप्प्यातील शस्त्रविरामासाठी अमेरिकेने पुढाकार घेतला, त्याचे श्रेय अर्थातच त्या वेळी ट्रम्प यांनी घेतले होते. दुसऱ्या टप्प्याची चर्चा पुढे सरकत नाही तेव्हा परिस्थिती ‘जैसे थे’ राहणे अपेक्षित होते. पण इस्रायलने पुन्हा एकदा भीषण हल्ले सुरू करून परिस्थिती पहिल्या टप्प्याच्याही आधीच्या अवस्थेत नेऊन ठेवली. याचे इस्रायलकडून दिले गेलेले कारण असे की हमासने पुरेशा संख्येने ओलिसांची मुक्तता केली नाही. हमासचे म्हणणे अर्थातच याउलट. ते असे की संपूर्ण युद्धसमाप्तीशिवाय सगळे ओलीस सोडता येणार नाहीत.

नुकत्याच जाहीर झालेल्या केंद्रीय अर्थसंकल्यामध्ये मध्यमवर्गाला प्राप्तिकरामध्ये भरघोस सवलत देण्यात आली आहे. मध्यमवर्गाला उपभोग खर्च वाढविण्यासाठी उद्युक्त करून त्यायोगे खासगी गुंतवणूक वाढविण्यासाठी सरकारचा हा प्रयत्न आहे.

भारताचा २०२५-२६ या वर्षाचा अर्थसंकल्प दिनांक १ फेब्रुवारी रोजी सादर झाला. सध्या देशाला अनेक आर्थिक संकटांनी घेरले आहे. मंदावलेला निरशाजनक असा विकास दर, वाढती बेरोजगारी आणि तरुण वगातील नैराश्य, यातून यशस्वीरीत्या मार्ग कसा काढायचा, हा सरकारपुढे यक्षप्रश्न होता.

अर्थव्यवस्थेला गती देऊन विकास दर वाढविण्यासाठी मोठ्या प्रमाणावर खासगी गुंतवणूक होणे आवश्यक आहे. तथापि, गेल्या चार-पाच वर्षांमध्ये खासगी क्षेत्रास अनेक सवलती, उत्तेजन देऊनसुद्धा खासगी गुंतवणूक काही वाढत नव्हती. गुंतवणूक वाढविण्यासाठीचा हा मार्ग बंदच झाला होता. त्यामुळे मध्यमवर्गाला प्राप्तिकरामध्ये अभूतपूर्व अशी भरघोस सवलत देऊन, मध्यमवर्गाला उपभोग खर्च वाढविण्यासाठी उद्युक्त करून त्यायोगे खासगी गुंतवणूक वाढविण्यासाठी सरकारने प्रयत्न केला आहे. सरकारने हा प्रांतिकर सवलतीचा मार्ग का योजला? त्यासाठी मध्यमवर्गाचीच निवड का केली? विकास घडून येण्यासाठी कोणत्या प्रकारचा खर्चाची गरज आहे? याचा उपयोग कितपत होऊ शकेल, इत्यादी प्रश्नांचा उद्‌हापोह या लेखामध्ये केला आहे.

मागणी आणि पुरवठा
आर्थिक विकास जलद

घडून येण्यासाठी मागणी व पुरवठा हे दोन्ही घटक शक्यतो एकमेकांबरोबरच वाढणे आवश्यक असते. निदान दोघांच्या वाढीमध्ये फार काळ जाऊ नये. कारण फक्त मागणीच वाढली, पुरवठा लवकर वाढला नाही तर महागाई भडकते. फक्त पुरवठाच वाढला तर किंमती ढासळून मंदी येते. त्यासाठी या दोहोपैकी कोणता घटक कमी पडतो आहे हे बरोबर, वेळेवर ओळखून त्याच्या वाढीसाठी योग्य पावले उचलणे हे सरकारचे काम असते आणि तेथेच सरकारची कसोटी लागते. त्या दृष्टीने आपल्या देशात गेल्या चार-पाच वर्षांत काय घडले हे पाहू.

(उद्योजक, व्यापारी

यांनी केलेली

गुंतवणूक म्हणजे

पुरवठ्‌याची

बाजू आणि

हात आलेले

आपले

आपले

येऊन आपला विकास साधावा यासाठी मराठी भाषिक राज्याची गरज निर्माण झाली. त्यासाठी संयुक्त महाराष्ट्राचा लढा सुरू झाला. राज्यातील आचार्य अत्रे, प्रबोधनकार ठाकरे, एस. एम. जोशी अशा अनेक बुद्धिजीवींनी त्यासाठी पुढाकार घेतला. या लढ्याचे नेतृत्व केले. आंदोलकांवर पोलिसांनी गोळीबार केला. त्यात १०६ जण हुतात्मे झाले. मुंबईसह संयुक्त महाराष्ट्राची १९६० साली स्थापना झाली. त्यासाठी मराठी माणसांचे मोठे योगदान आहे, मोठा त्याग आहे.

महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री बसतात आणि राज्याचे राज्यशकट हाकले जाते ते मंत्रालय मुंबईत आहे. ज्या मुंबईत राज्याचे सत्ताकेंद्र आहे, त्या मुंबईत मराठी माणसांची काय स्थिती आहे हा संवेदनशील मुद्दा बनलेला आहे. मराठी आणि अमराठी वाद हा मुंबईत काही नवीन नाही, तो काही प्रसंगी

महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री बसतात आणि राज्याचे राज्यशकट हाकले जाते ते मंत्रालय मुंबईत आहे. ज्या मुंबईत राज्याचे सत्ताकेंद्र आहे, त्या मुंबईत मराठी माणसांची काय स्थिती आहे हा संवेदनशील मुद्दा बनलेला आहे. मराठी आणि अमराठी वाद हा मुंबईत काही नवीन नाही, तो काही प्रसंगी

स्वतःच्या घरी दूरचा पाहुणा मी...

उफाळून आलेला आहे. मराठी विरुद्ध दाक्षिणात्य या वादातून ‘बजाओ पुंगी हटावो लुंगी’ ही घोषणा देण्यात आली.

त्यानंतर मराठी विरुद्ध गुजराती असा वाद निर्माण झाला होता. त्यातूनच ‘मुंबई तुमची आणि भांडी घासा आमची’ अशी हिनवणारी विधाने करण्यात आली. त्यालाही शिवसेनाप्रमुख बाळासाहेब ठाकरे यांनी सडेतोड उत्तर दिले होते. अशा प्रकारे संघर्ष होण्यामागे मुंबईत मराठी माणसाची होणारी हळूचपेी हे कारण होते. तसेच महाराष्ट्रात मराठी माणसाला पहिला हक्क असायला हवा ही भावना असते.

जसे अन्य राज्यांमध्ये त्या भाषिकांना पहिला हक्क असतो. अन्य राज्यांमध्ये गेल्यावर तिथली भाषा शिकणे अनिवार्य असते. त्याला कुठलीही पळवाट काढता येत नाही. महाराष्ट्रात जेव्हा शासकीय पातळीवर

मराठी प्लेक्स करून दुकानांच्या इंग्रजी पाट्यांवर लावले जातात.

काही इमारतींमध्ये मराठी भाषिकांना घरांसाठी किंवा कार्यालयांसाठी जागा नाकारण्याचे प्रकार अलीकडच्या काळात दिसून आले. इतकेच नव्हे तर गुजरातमधील एका कंपनीने गिरगावात असलेल्या त्यांच्या कार्यालयात भरतीमध्ये मराठी माणसांना प्रतिबंध, असे त्यांच्या नोकरीच्या जाहिरातीत दिले होते. त्यामुळे आपण कुठे तरी दाबले जात आहोत, अशी भावना मराठी माणसांमध्ये पुन्हा खदखदू लागली आहे.

मुंबईत एका बाजूला मराठी माणसाला असे वाटत असताना मुंबईतील मराठी माणसांच्या न्याय हक्कासाठी स्थापन झालेल्या शिवसेनेचे तीन तुकडे झाले आहेत. ठाकरेंची शिवसेना, शिंदेंची शिवसेना आणि महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना. या तिन्ही पक्षांमध्ये आपापसात चढाओढ सुरू आहे.

मुंबईत एका बाजूला मराठी माणसाला असे वाटत असताना मुंबईतील मराठी माणसांच्या न्याय हक्कासाठी स्थापन झालेल्या शिवसेनेचे तीन तुकडे झाले आहेत. ठाकरेंची शिवसेना, शिंदेंची शिवसेना आणि महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना. या तिन्ही पक्षांमध्ये आपापसात चढाओढ सुरू आहे.

त्यामुळे त्यांची संघटित ताकद कमी झाली आहे. जी संघटना मराठी माणसांसाठी स्थापन झाली होती, त्यातील नेत्यांच्या वैयक्तिक राजकीय महत्त्वाकांक्षेमुळे या संघटनेच्या चिरफळ्या उडाल्या. राष्ट्रीय पक्ष असलेल्या काँग्रेस आणि भाजपला मुंबईविषयी फारसे ममत्व नाही.

कारण संयुक्त महाराष्ट्रासाठी राज्यातील सर्व पक्ष आणि सामाजिक संघटना लढत असताना काँग्रेस तटस्थ होती. ज्यावेळी तो लढा झाला तेव्हा भाजप अस्तित्वातच नव्हता. मुंबईचा कारभार हा नीती आयोगाच्या माध्यमातून चालवण्याचा विचार केंद्र सरकारने पुढे आणला होता. केंद्रात भाजपचे बहुमताचे सरकार आल्यानंतर महाराष्ट्रातील काही आस्थापना आणि कंपन्या या शेजारील गुजरातमध्ये हलवण्यात आल्या

असे अलीकडच्या काळात दिसून आले. गुजरातला मुंबईशी जोडण्यासाठी देशातील पहिल्या बुलेट ट्रेनचा प्रकल्प राबवण्यात येत आहे.

मराठी माणसाने केवळ मुंबईत नव्हे तर महाराष्ट्राच्या विविध शहरांमध्ये इतर भाषिकांना सामावून घेतलेले आहे, पण हे करीत असताना आपल्या भाषेबद्दल त्याच्या मनात निर्माण होणारा न्यूनगंड योग्य नाही. राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाचे संस्थापक हे मराठी होते. त्यांचे पहिले तीन सरसंचालक मराठी होते. त्यांचे मुख्यालय नागपूरमध्ये आहे. असे असताना स्वतःचा माजी सरकार्यावह भैयाजी जोशी यांनी ‘मुंबईची कोणतीही एक भाषा नसून अनेक भाषा आहेत. वेगवेगळ्या भागात वेगवेगळी भाषा असते.’

जशी घाटकोपर परिसराची भाषा गुजराती, त्याचप्रमाणे गिरगावात हिंदी बोलणारे कमी सापडतील. तिथे तुम्हाला मराठी भाषा बोलणारे लोक दिसतील. मुंबईत येणाऱ्या व्यक्तीनं मराठी शिकलं पाहिजे असं काही नाही,ह्ण असे विधान विद्याविहारामध्ये आयोजित एका कार्यक्रमात केलं. त्यामुळे मोठा गदगद झाला. हा विषय विधिमंडळाच्या अर्थसंकल्पीय अधिवेशनातही गाजला. त्यानंतर भैयाजी जोशी यांना मुंबई आणि महाराष्ट्राची भाषा मराठीच आहे.

आपण स्वतःसुद्धा मराठी भाषिक आहोत, असा खुलासा करावा लागला. राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाचे कार्य देशभर चालते, पण म्हणून भैयाजी असे विधान दिल्ली, कोलकाता, चेन्नई या ठिकाणी जाऊन करू शकतील का, बाहेरून येणाऱ्या लोकांनी त्या शहरांची भाषा शिकली नाही तरी चालेल असे म्हणू शकतील का? मग जोशींनी मुंबईत असे विधान करून मराठी माणसाच्या मनाचा मोठेपणा दाखवण्याचा प्रयत्न केला असेल पण असाच मोठेपणा अन्य भाषिक दाखवतात का, हा प्रश्न आहे.

याचे उत्तर भैयाजी जोशी देऊ शकतील का? आपण दुसऱ्यांना मोठ्या मनाने अवकाश उपलब्ध करून देत असताना स्वतःच्या अवकाशाचा संकोच करीत आहोत हे लक्षात घ्यायला हवे. कारण मुंबईत बऱ्याच ठिकाणी मराठी माणसांची अवस्था स्वतःच्या घरी दूरचा पाहुणा ही, अशी होतांना दिसत आहे.

पुन्हा फाळणीचे फुत्कार!

भाजपने देशभरात सत्तेसाठी विविध पक्षांसोबत युती केली, पण महाराष्ट्रात तत्कालीन शिवसेना हा असा पक्ष होता की त्यांनी त्यांच्यासोबत हिंदुत्वाच्या रक्षणासाठी युती केली. आम्ही इतर पक्षांसारखी सत्तेसाठी युती केलेली नाही, आम्ही हिंदुत्वाच्या रक्षणासाठी युती केली, असे त्यावेळी हे दोन्ही पक्ष जनतेला जाहीर सभांमधून आणि पत्रकार परिषदांमधून अभिमानाने सांगत असत. त्यावेळी या दोघांचे लक्ष होते काँग्रेस पक्ष. कारण काँग्रेस देशाने नेहमीच मुस्लिमांचे लांगुलचावन करण्याचे राजकारण केले. त्यामुळे त्यांनी भारतातील हिंदुत्वाला धोका निर्माण केला आहे. त्या धोक्यापासून हिंदुत्वाला वाचवण्यासाठी आम्ही एकत्र आलो आहोत, असा या दोन्ही पक्षांच्या नेत्यांचा दावा होता. त्यामुळे या दोन्ही पक्षांतील नेते काँग्रेसवर दे मार टीकेची झोड उठवत असत. अगदी देशाच्या फाळणीचे खापर काँग्रेसवर फोडत असत. या युतीच्या माध्यमातून भाजप आणि शिवसेनेला महाराष्ट्रात १९९५ साली प्रथम राज्याची सत्ता मिळाली. राज्यातील काही महानगरपालिकांमध्येही युतीची सत्ता आली, पण पुढे २०१४ साली नरेंद्र मोदी राष्ट्रीय पातळीवर आले आणि त्यांच्या नेतृत्वाखाली केंद्रात भाजपची बहुमताची सत्ता आली. तेव्हा मात्र महाराष्ट्रात भाजपने वर्चस्ववादी भूमिका घ्यायला सुरुवात केली. त्यामुळे शिवसेनेची पंचाईत होऊ लागली आणि हिंदुत्वाच्या रक्षणासाठी झालेली युती २०१४च्या विधानसभा निवडणुकीपूर्वी तोडण्यात आली. कारण मोदींसारखा हुकमी एक्का आता भाजपकडे होता.

पुढे २०१९ सालच्या राज्यातील विधानसभेनंतर उद्धव ठाकरे यांनी अनपेक्षितपणे विरोधी विचारधारा असलेल्या काँग्रेस आणि राष्ट्रवादी काँग्रेससोबत हातमिळवणी करून महाविकास आघाडीची स्थापना केली. एकेकाळी जे त्यांचे कट्टर राजकीय विरोधक होते, त्यांच्याशी त्यांनी हातमिळवणी केली. या भूमिकेचे समर्थन करताना भाजपने कायदाभंगमध्ये मेहबूबा मुश्टी यांच्याशी युती केली होती याचे उदाहरण शिवसेनेचे नेते देत असत. पुढे एकनाथ शिंदे यांच्या नेतृत्वाखाली शिवसेनेत बंड झाले आणि ठाकरे यांच्याकडून शिवसेना कायंदेशीररित्या शिंदेंकडे आली. आता ठाकरे यांच्या शिवसेनेमधून बरेच आमदार, खासदार सोडून गेल्यामुळे त्या पक्षाचा संकोच झालेला आहे. त्यामुळे एकेकाळी कट्टर विरोधक असलेल्या काँग्रेस जाण परत पवार यांच्या राष्ट्वादीला सोडून शिवसेना जमणार होती. जो काँग्रेस पक्ष एकेकाळी त्यांचा विरोधक होता, तो आता त्यांचा मित्र झालेला आहे आणि जो समान विचारधारेचा मित्र होता, तो

लागेल.

कोणत्या प्रकारचा खर्च आवश्यक?

तथापि विकासचक्रास गती देण्यासाठी कोणत्या प्रकारचा खर्च आवश्यक आहे याचा विचार झाला पाहिजे. एकूण खर्च साधारणपणे तीन प्रकारचा असतो :- १. अन्धधन्य, भाजी, दूध, इंधन, औषधपाणी इत्यादी खर्च हा जीवनावश्यक खर्च मानला जातो. २. घरामध्ये टीव्ही, फ्रीज, डिशवॉशर, व्हॅक्यूम क्लीनर, चारचाकी वाहन इ. खरेदी करणे अशा खर्चाला

आरामदायक खर्च म्हणता येईल. हा खर्च जीवनावश्यक खर्च मानला जात नाही. आणि ३. उंची वस्त्रे, प्लावरणे ,

सर्वसाधारणपणे मानला जात नाही. आणि ३. उंची वस्त्रे, प्लावरणे ,

अद्ययावत घर सजावट करणे, हिरे जडजवाहीर यांची खरेदी, दर वर्षी परदेशवारी, पंचतारांकित भोजन या खर्चास चैनीचा खर्च म्हणता येईल. या सर्व खर्चांमध्ये जीवनावश्यक खर्च साधारणपणे स्थिर असतो, विशेष बदलत नाही. प्राप्ती वाढली (किंवा वस्तू स्वस्त झाल्या) तरी फारसा वाढत नाही आणि प्राप्ती घटली (किंवा वस्तू महाग झाल्या) तरी विशेष कमी होत नाही. पैसा जास्त मिळाला (किंवा जोंधळा स्वस्त झाला) तरी कोणीही भाजी-भाकरीच जास्त खात नाही. यामुळे जीवनावश्यक खर्च हा विकासचक्रास गती देण्यास किंवा गुंतवणूक वाढविण्यास फारसा उपयोगी पडत नाही. त्यामुळे हे साधण्यासाठी देशामध्ये

प्राप्तिकर सवलत विकासाला पूरक

ग्राहकांनी केलेला खर्च म्हणजे मागणीची बाजू हे लक्षात घ्यावे.)

आधीचे प्रयत्न का फसले?

गेली निदान पाच वर्षे तरी खासगी गुंतवणूक वाढावी यासाठी सरकार प्रयत्नशील आहे. अप्रत्यक्ष करांचे सरलीकरण आणि २०१९ साली कंपनी करामध्ये दिलेली ऐतिहासिक सूट - कंपनी कर ३० टक्क्यांवरून २२ टक्के (३० टक्के) कमी करणे इत्यादी उपाय करूनसुद्धा खासगी गुंतवणूक पुरेशी वाढली नाही. आठ टक्के विकास दर साधण्यासाठी गुंतवणूक निदान ३५ टक्के आवश्यक आहे. परंतु सध्याची गुंतवणूक जेमतेम ३० टक्के एवढीच आहे. याशिवाय अर्थव्यवस्थेचे खरे दुखणे म्हणजे ‘मागणीची कमतरता’

पॅनकेक

झटपट आणि चविष्ट

साहित्य :- २ वाटी मैदा किंवा गव्हाचे पीठ, ३ चमचे पिठीसाखर, १ चमचा बेकिंग पावडर, अर्धा चमचा बेकिंग सोडा, ३ चमचे तूप, १ ते दिड वाटी दूध. १ चमचा, व्हॅनिला एस्पेंस

कृती:- मैदा, पिठीसाखर, बेकिंग पावडर आणि बेकिंग सोडा, व्हॅनिला, मेल्टेड तूप हे सर्व साहित्य व्यवस्थित एकत्र करून घ्यावे. यानंतर यामध्ये थोडे-थोडे दुध घालून मिश्रण थोडे सैलसर करावे. इडलीच्या मिश्रणाप्रमाणे हे मिश्रण तयार झाले पाहीजे. जास्त पातळ करू नये. आता हे मिश्रण पाच मिनिटासाठी झाकून ठेवावे. यानंतर (अगदी बारीक आवेवर) नॉनस्टीक पॅन वरती थोडेसे तूप लावून घ्यावे, व त्यावर पळीने थोडे-थोडेसे मिश्रण घालावे (फुलक्या एवढेच लहानसे पसरावे). एका बाजुने भाजून दुसऱ्या बाजुनेही सोनेरी सर भाजून घ्यावे. ही अगदी साधीसोपी एगलेस पॅन केकेची रेसिपी आहे.

टिप्स -

- बेकिंग सोडा आणि बेकिंग पावडर या दोघांचे गुणधर्म वेगवेगळे आहेत. त्यामुळे हे दोन्ही वापरले जाते.
- जर या मिश्रणामध्ये बेकिंग सोडा ऐवजी एक अंडे फेटून घातले तर तो पॅनकेक ही चविष्ट लागते.

केसांच्या सुंदरतेसाठी आपण काय नाही करत . . स्था, तेलाने मॉलिश आणि वेगवेगळे सौंदर्य प्रसाधने देखील वापरात आहात . परंतु काही आहार आपल्या केसांच्या सौंदर्यातेला आणि बळकटीला परत मिळवून देऊ शकतात . ते ही कुठल्याही प्रकारचा त्रास न घेता . जाणून घेऊया हे 5 आहार ज्यांचा सेवनाने आपल्या केसांच्या समस्यांचं निरसन होऊ शकतं .

पालक: पालक खाणं फायदेशीर असतं. आरोग्याबरोबरच हे आपल्या केसांच्या गळतीला ही थांबवत. यात मुबलक प्रमाणात आयरन (लोखंड) मुबलक आढळल्यामुळे केसांसाठी हे वरदान ठरतं.

मूळापासून हे बळकट करत.

दही: दही खाल्याने देखील केसांची गळती थांबते. केस सुंदर आणि चमकदार बनतात. यामध्ये असलेले व्हिटॅमिन बी 6 आणि व्हिटॅमिन

मजबूत केसांसाठी आहारात सामील करा या वस्तू

गाजर : लाल गोड गाजर चवी बरोबरच आपल्याला चांगले आरोग्य आणि सौंदर्य देखील देतं. तसेच हे व्हिटॅमिन ए चे चांगले स्रोत आहे. त्याच बरोबर यामध्ये असलेले कॅरोटीन आपल्या केसांना आणि डोळ्यांना सुरक्षित आणि सुंदर ठेवतं. आपल्या केसांना

डी आपल्या केसांना नवे चैतन्य आणि चांगले आयुष्य देतं.

रताळे : ह्याला गोड बटाटा देखील म्हणतात. यात व्हिटॅमिन ए मुबलक प्रमाणात आढळतं. जे आपल्या केसांना बळकट करून केसांची गळती थांबवतं. आपल्या मुळांमध्ये आढळणारं तेल देखील सुरक्षित ठेवतं. जेणे करून आपल्या केसांना पोषण मिळतं.

बेदाणे : आपल्या केसांची वाढ होत नसल्यास काळजी करू नये. बेदाणे खाल्याने आपल्या केसांची जलद गतीने वाढ होते. यामध्ये आयरन(लोखंड) आणि मिनरल्स (खनिजे) मुबलक प्रमाणात असतात. जे आपल्या केसांना पोषण देतं.

कडू कारल्याचे १४ गुणकारी फायदे वाचा आणि लगेच अमलात आणा

हिरव्या भाज्यांमध्ये आपल्याकडे आकर्षित करणारं कारलं चवीला कडू जरी असले, तरी ही त्यापासून मिळणारं अनेक फायदे नक्की गोड आहेत . आपणास टाऊक आहे का कारल्याचे हे आरोग्यविषयक फायदे ? जर नाही तर मग नक्की जाणून घेऊया कारल्याचे फायदे ...

- कारल्यामध्ये फास्फोरस मुबलक प्रमाणात आढळतं. हे कफ, बद्धकोष्ठता आणि पचनासंबंधी समस्या दूर करतं. कारल्याचा सेवनाने अन्नाचे पचन व्यवस्थित होते. तसेच भूक सुद्धा मोकळेपणाने लागते.
- दम्याचा त्रास असल्यास कारलं खूपच फायदेशीर ठरतं. या आजारात कारल्याची भाजी काही ही मसाले ना वापरता देखील भाजी बनवून खाल्याने फायदेशीर ठरतात.
- पोटात गॅस बनत असल्यास आणि अपचनामध्ये कारल्याचा रस घेणे चांगलेच असते, जेणे करून आपल्यापासून हे आजार लांबच राहतं.
- कारल्याचा रस प्यायल्याने आपले यकृत बळकट होतच, त्याचबरोबर यकृताचे सर्व त्रास बरे होतात. दररोज नियमाने हे घेतल्यास एका आठवड्यात चांगले परिणाम दिसून येतात. कावीळ मध्ये देखील हे फायदेशीर आहे.
- कारल्याची पाने किंवा फळाला पाण्यात उकळवून प्यायल्याने, रोग प्रतिकारक शक्ती वाढते, आणि कुठल्याही प्रकाराचे संसर्ग झाल्यास बरे होतात.
- उलट्या, जुलाब, किंवा कॉलरा झाला असल्यास कारल्याचा रसात काळमीठ टाकून प्यायलास लगेच आराम मिळतो. जलोदर झाला असल्यास देखील दोन

चमचे कारल्याचा रस पाण्यामध्ये टाकून प्यायल्याने फायदा होतो.

- अर्धागव्हाचा त्रास झाला असेल तरी ही कारलं खाणे खूप प्रभावी उपाय आहे. त्यात कच्च कारलं रुग्णासाठी फायदेशीर आहे.
- रक्त स्वच्छ करण्यासाठी देखील कारलं अमृता सारखे आहेत. मधुमेहाचा आजारासाठी देखील हे प्रभावी मानले आहे. मधुमेह असल्यास एक चतुर्थांश कप कारल्याचे रस, तेवढ्याच प्रमाणात गाजराचा रस पिणे शरीरासाठी फायदेशीर आहे.
- रक्ताळ मूळव्याध झाली असल्यास 1 चमचा कारल्याच्या रसात अर्धा चमचा साखर टाकून प्यायल्यास मूळव्याधीच्या त्रासात आराम मिळतो.
- संधिवात किंवा हातपायाची जळजळ होत असल्यास कारल्याच्या रस चोळणे फायदेशीर असतं.
- मूत्रपिंड (किडनी)च्या त्रासासाठी कारल्याचे उकळलेले पाणी आणि कारल्याचा रस दोन्हीही फायदेशीर असतात. ह्याचा सेवनाने मूत्रपिंड सक्रिय होऊन शरीरातील हानिकारक पदार्थांना शरीराच्या बाहेर काढते.
- हृदयाच्या विकारांसाठी कारलं हे रामबाणच आहे. हे हानिकारक चरबीला हृदयाचा रक्तवाहिन्यांमध्ये जमा होऊ देत नाही. यामुळे रक्त पुरवठा व्यवस्थित होतो आणि हृदयाघात होण्याची शक्यता नसते.
- लिंबाच्या रसाबरोबर कारल्याचे रसाला चेहऱ्यावर लावल्याने मुरूम बरे होतात, आणि त्वचेचे आजार होत नाही.
- कर्करोगाशी लढण्यासाठी कारल्याच्या रसाचे सेवन करणे फायदेशीर ठरते.

गुगल क्रोम मराठीत कसं वापरायचं? जाणून घ्या सोपी पद्धत

जर तुम्ही गुगल क्रोम इंग्रजी व्यतिरिक्त मराठी व अन्य भाषांमध्ये देखील वापरता येतं. जाणून घ्या भाषा बदलण्याची सोपी गुगल क्रोम जगभरातील सर्वाधिक वापरल्या जाणाऱ्या वेब ब्राउजर पैकी एक आहे. लोक वेब ब्राउजिंगसाठी गुगल क्रोमला पसंती देतात कारण ह्याचा युजर इंटरफेस सोपा आहे. गुगल क्रोममध्ये अनेक असे फीचर्स आहेत जे उपयुक्त ठरतात. त्यात अनेक भाषांचा सपोर्ट देखील दिला जातो. गुगल क्रोम सुरुवातीपासून इंग्रजी भाषेत येतो पण ह्यात इतर भाषांचा सपोर्ट देखील आहे. जर तुम्हाला इंग्रजी भाषेत ब्राऊजर वापरायचं नसेल तर तुम्ही क्रोम मराठीसह अन्य स्थानिक भाषेत वापरू शकता.

गुगल क्रोम वर आपल्या आवडीची भाषा बदलणं खूप सोपं आहे. जर तुम्ही देखील इंग्रजी व्यतिरिक्त क्रोम इतर भाषेत वापरू इच्छित असाल तर हे आर्टिकल तुम्हाला उपयुक्त ठरेल. आज आम्ही तुम्हाला लॅपटॉप, कंप्यूटर, अँड्रॉइड फोनमध्ये गुगल क्रोमची भाषा बदलण्याची सोपी पद्धत सांगणार आहोत.

पीसी वर क्रोम भाषा बदला

- आता Add Languages वर क्लिक करा.
- Add Languages मध्ये तुम्हाला मराठीचा ऑप्शन दिसेल. तिथे क्लिक करून तुम्ही क्रोम मराठी व इतर भाषेत वापरू शकता.
- आता रिसटार्ट करून गुगल क्रोम तुम्ही मराठी वापरू शकता.

एँड्रॉइड वर क्रोम भाषा बदला

- फोनवर गुगल क्रोमची भाषा बदलण्यासाठी सर्वप्रथम तुमच्या अँड्रॉइड फोनमध्ये गुगल क्रोम ओपन करा.
- त्यानंतर टॉप-लेफ्ट कॉर्नरवरील तीन डॉट मेन्यूवर क्लिक करा.
- सेटिंग्समध्ये जाऊन Lanfguages वर जा.
- त्यानंतर गुगल क्रोम वर जाऊन मराठी भाषा निवडा.
- भाषा डाउनलोड झाल्यानंतर रिसटार्ट वॉन करा आणि मराठीत क्रोम वापरण्यास सुरुवात करा.

नोट: पुन्हा इंग्रजी भाषेत क्रोम वापरायचं असल्यास तुम्ही वरील प्रोसेस पुन्हा फॉलो करू शकता.

माणसाची पचनक्रिया चांगली असेल तर त्याचे आरोग्य चांगले राहते. व्याधी उद्भवू नयेत किंवा रोगांचा शरीरात शिरकाव होऊ नये, यासाठी पचनक्रिया व्यवस्थित असणे फार महत्त्वाचे असते. पचन बिघडले की अनेक आजार सुरू होतात. पचन बिघडण्यामागे अनेक कारणे असतात.

अपचन : घरच्या घरी मिळवा असा आराम

वेळींअवेळी अरबट चरबट खाणे, अति तेलकट, जड पदार्थांचे वारंवार सेवन, अपुरी झोप, पोट साफ न होणे, दीर्घकाळ काहीही न खाणे यामुळे अपचन होते आणि त्याचा परिणाम म्हणजे पोटत जळजळ, करपट ढेकर, पोटदुखी, पोट फुगणे, उलटी, जुलाब अशी लक्षणे दिसू लागतात. थंडीच्या तुलनेत उन्हाळ्यात अपचन होण्याचे प्रमाण अधिक असते.

अपचन अति खाण्यापिण्यामुळे झाले असेल तर त्यावर काही घरगुती उपचार जरूर करावेत. त्याने बराच आराम मिळतो. अपचनाचा त्रास होऊ लागला की घरात वेलदोडा असतो, त्याची कुटून पूड करावी आणि अर्धा चमचा पूड खडीसाखरेबरोबर घ्यावी. वेलदोडा पाचक आहे. तसेच तीन चिमूट जायफळ पूड आणि दोन चमचे लिंबू रस दररोज घेतल्यास ज्यांना नेहमी अपचन होते, त्यांची समस्या दूर होते.

धणेपूड आणि सुंठ यांचे मिश्रण पचनासाठी फार मदतगार ठरते. दोन चमचे धणेपूड, अर्धा चमचा सुंठ दोन ग्लास पाण्यात घालून उकळून थंड करावे. हे पाणी २-२ चमचे तीन वेळा घ्यावे. सुंठ आणि बडीशेप पचन सुधारण्यास मदत करणारे आहेत. पाव चमचा सुंठ, १चमचा बडीशेप आणि थोडी खडीसाखर सकाळ, दुपार, संध्याकाळ चावून खावी.

पोट फार दुखत असेल तर ओवा तव्यावर भाजून चावून खावा. त्यावर थोडे कोमट पाणी प्यावे. आल्याचा रस आणि सैंधव व थोडे हिंग यांचे चाटण करून ते घ्यावे. आल्याचे कसुने तुकडे चावून खावेत. हिंग पोट विकारांवर अतिशय उत्तम गुणकारी असून त्यामुळे गॅस कमी होण्यास मदत मिळते. हिंग कोमट पाण्यात घालून प्यावे किंवा पूड पोटावर चोळवी. सकाळी पिकलेले केळे खाल्ल्यानेही पचन सुधारते.

घनदाट, मुलायम केसांसाठी लावा केळ्यांपासून तयार केलेला हेअर पॅक

स्त्रियांचे खरं सौंदर्य त्यांच्या केसात दडलेलं असतं, असं म्हणतात. अनेक जणींना लांब, काळेभोर केस आवडतात. मात्र सध्याच्या धकाधकीच्या जीवनात अशा लांबसडक केसांची काळजी घेणं शक्य होत नाही. केसांची काळजी ही लहानपणी आई घेते आणि नंतर मोठेपणी अनेक कारणांनी त्याकडे दुर्लक्ष होते आणि मग अचानक कधीतरी जाणवते... केस गळत आहेत, पिकताहेत, रुक्ष झालेत इत्यादी. मग त्यानंतर घनदाट, मुलायम आणि निरोगी केसांसाठी घरगुती उपाय करण्याकडे अनेकांचा कल असतो. आज आपण घनदाट केसांसाठी केळ्यांचा उपाय कसा करतात याची माहिती जाणून घेणार आहोत.

केळी हे बिनबियांचे फळ आहे. निसर्गातच जंतुनाशक वेष्टनामध्ये असल्याने केळ्यातून जंतूंची बाधा होत नाही, त्यामुळे आपोआपच सर्वांचे आरोग्य उत्तम राहते. वर्षभर उपलब्ध असणारे, सर्वांच्या खिशाला परवडणारे हे फळ आबालवृद्धांना आवडते. केळ्याला शास्त्रीय भाषेमध्ये 'मुसा पॅराडिसिअँका' म्हटले जाते. केळ्यापासून तयार केलेला हेअर पॅक तुम्हाला घनदाट आणि निरोगी केस तसेच केसांची गळती, कोंडा थांबवतो. जाणून घेऊयात केळ्यांपासून हेअर पॅक कसा तयार करतात.

सामग्री

- केळी ● एक चमचा मध ● एक चमचा केसाला लावायचे तेल ● एक चमचा दही.

असा तयार करा हेअर पॅक

● केळ्यांची मिक्सरमध्ये पेस्ट तयार करून घ्या. ● या पेस्टमध्ये मध, तेल आणि दही टाकून पुन्हा मिक्सरमध्ये एकत्र करा. ● त्यानंतर या पेस्टला केसांवर लावा अन् चांगली मालीश करा. ● एक ते दोन तास ही पेस्ट केसांवरच राहू द्या. ● तुमच्या नियमित शांमूने केसांना चांगले धुऊन घ्या आणि कंडीशनर लावा. कंडीशनर लावल्यानंतर कंगव्याने केसांना हळूहळू विंचरा; जेणेकरून केसांमधील केळ्याचा तुकडा किंवा हेअर पॅक राहणार नाही. त्यानंतर थोडा वेळ थांबा आणि पुन्हा कंगव्याने केस विंचरा.

मासिक पाळी अनियमित होण्यामागील कारणे, दुर्लक्ष करू नका

स्त्रियांमध्ये मासिक पाळीचा कालावधी नियमित असणे चांगलेच असते. हे चांगल्या आरोग्याचे सूचक असते. जर ती उशिरा किंवा अनियमित येत असेल तर यामागची अनेक कारणे असू शकतात. जास्त वजन वाढणेदेखील पाळी उशिरा येण्याचे कारण असू शकते. याव्यतिरिक्त इतर कारणे कोणती असू शकतात, जाणून घेऊया...

- जास्त वजन किंवा लठ्ठपणादेखील मासिक पाळीच्या अनियमिततेचे प्रमुख कारण असू शकते. कधी कधी ही समस्या थायरॉईडच्या आजारामुळेसुद्धा उद्भवते. त्यासाठी वैद्यकीय सल्ला घेणे आवश्यक असते.
- कमी किंवा जास्त वयामध्ये मासिक पाळी सुरू होणेदेखील अनियमितता असू शकते. ही एक सामान्य गोष्ट असू शकते. कालांतराने हे नियमित होऊ शकते, काळजी करायचे काहीच कारण नाही.
- पॉलिसिस्टिक अँड्राशय सिंड्रोम मासिक पाळी उशिरा येण्याचे एक गंभीर कारण असू शकतं, म्हणून जर का वरील दिलेल्या कारणांव्यतिरिक्त अन्य काही घडत असल्यास त्याची चौकशी केली पाहिजे.
- जास्त ताण आणि जास्त व्यायाम करणेसुद्धा मासिक पाळीच्या अनियमिततेचे कारण असू शकतं. अँड्राशयावर आवरण (सिस्ट) बनल्यामुळेसुद्धा मासिक पाळीची अनियमितता असू शकते.

पारिजातकाच्या फुलांचे आश्चर्यकारक फायदे

◆ **ताण कमी करते :** पारिजातकाच्या फुलांमध्ये ताण दूर करण्याची शक्ती असते. जीवनात हे फूल आनंद पसरवते. त्याच्या सुगंधामुळे मेंदूला शांतता मिळते.

◆ **थकवा निवळतो :** पारिजातकाची फुले रात्रीच्या वेळी उमलतात आणि सकाळी कोमेजतात. अशी आख्यायिका आहे की पारिजातकाला स्पर्श मात्र केल्यानेच अंगातला सर्व थकवा दूर होतो.

◆ **चिरतासुरण्य :** पौराणिक कथेनुसार पारिजातकाच्या झाडाला स्वर्गातून पृथ्वीवर आणल्याचे मानले जाते. नरकासुराच्या वध केल्यावर श्रीकृष्ण स्वर्गात गेले असताना इंद्राने त्यांना पारिजातकाचे फूल दिले. कृष्णाने ते फूल देवी रक्मिणीला दिले. देवी सत्यभामेला देवलोकाची देवमाता आदितीने नेहमी चिरतासुरण्य राहण्याचा वर दिला. तेवढ्यात नारद तिथे आले आणि त्यांनीही सत्यभामेला पारिजातकाची महती सांगितली. त्या प्रभावामुळे देवी रक्मिणी पण चिरतासुरण्यवती झाली. सत्यभामेला हे कळल्यावर ती क्रोधित झाली. तीने श्रीकृष्णाकडून पारिजातक वृक्ष घेण्याचा आग्रह धरला. अशी आख्यायिका आहे की, पारिजातकाच्या वृक्षाचा उगम समुद्रमंथनाच्या वेळेस झाला होता; ज्याला इंद्राने आपल्या बागेत लावला होता.

◆ **हृदयविकारावर फायदेशीर :** पारिजातक हृदयविकारामध्ये फायदेशीर असते. १५ ते २० फुलांचा रस घेणे हृदयासाठी फायदेशीर असते. हृदयरोग रोखण्यासाठी हा एक प्रभावी मार्ग आहे. हा उपाय डॉक्टरांच्या सल्ल्याने करायला हवा.

■**ठाणे** : ठाणे महापालिका क्षेत्रातील कचरा समस्या अद्यापही कायम असल्याने ठाणेकर हैराण झाले असतानाच, राष्ट्रवादी काँग्रेस-शरदचंद्र पवार पक्षाने ठाणे महापालिका मुख्यालयासमोर बुधवारी कचरा टाकून आंदोलन करत प्रशासनाचा निषेध केला. कचऱ्याचा प्रश्न लवकरात लवकर मार्गी लावला नाही तर पालिकेच्या प्रत्येक मजल्यावर कचऱ्याचे ढीग उभे करू, असा इशारा पक्षाचे शहराध्यक्ष सुहास देसाई यांनी यावेळी प्रशासनाला दिला.

ठाणे येथील वागळे इस्टेट भागातील कचरा हस्तांतरण केंद्रावर कचऱ्याचे ढीग लागले आहेत. यामुळे परिसरात दुगंधी पसरत असून त्याचबरोबर कचऱ्याला आग लागून परिसरात धूर पसरत आहे. या त्रासामुळे शिंदेची शिवसेना आणि स्थानिकांनी केलेल्या विरोधामुळे येथे कचरा नेणे पालिकेने बंद केले आहे. तसेच गेल्या काही

ठाणे पालिकासमोरच शरद पवार गटाने टाकला कचरा शहरातील कचरा समस्या दूर करण्यासाठी आंदोलन

पालिकेला इशारा

महापालिकेत किल्लेक वर्षापासून असलेल्या सत्ताध्यानी स्थानिकांना वेळेवेळी आरवासाने देण्याव्यतिरिक्त कुठलीही टोस उपाययोजना केलेली नाही आणि त्यांच्याच नाकतेपणामुळे महापालिकेला स्वतःची कचराभूमी नाही. सद्यस्थितीत शहरात कचऱ्याची विल्हेवाट नीट लावली जात नसल्यामुळे रोगराई व घाणीचे साम्राज्य वाढून ठाणेकर नागरिकांच्या आरोग्याला धोका निर्माण झाला आहे. आज मी गाऱ्या घरातील कचरा इथे टाकला आहे. जर लवकरात लवकर हा प्रश्न मार्गी लावला नाही तर पालिकेच्या प्रत्येक मजल्यावर कचऱ्याचे ढीग उभे करू, असा इशारा सुहास देसाई यांनी यावेळी दिला.

दिवसांपासून डायघर येथील कचरा प्रकल्पही बंद आहे. यामुळे पालिकेने भिवंडीतील आतकोली भागात राज्य शासनाने कचराभूमीसाठी दिलेल्या जागेवर कचरा नेण्यास सुरुवात केली आहे. मात्र, प्रवास कालावधी वाढल्याने दैनंदिन कचरा संकलनाचे गणित बिघडले असून यामुळे गृहसंकुलांच्या

परिसरात कचऱ्याचे ढीग लागले आहेत. याशिवाय, रस्त्यावरही कचरा टाकला जात असल्याने परिसर अस्वच्छ झाले आहेत. शहरात कचऱ्याची समस्या कायम असल्यामुळे ठाणेकर हैराण झाले आहेत. ही समस्या सोडविण्यासाठी गुरुवारी पालिका मुख्यालयासमोर धरणे आंदोलन करण्याचे काँग्रेस पक्षाने जाहीर

केले आहे. तर, त्याच्या एक दिवस आधी म्हणजेच बुधवारी राष्ट्रवादी काँग्रेस-शरदचंद्र पवार पक्षाचे शहराध्यक्ष सुहास देसाई यांनी ठाणे पालिका मुख्यालयासमोर कचरा टाकून आंदोलन केले.

ठाणे शहरात मोट्या प्रमाणात कचऱ्याची समस्या निर्माण झाली आहे. त्यावर मात करण्यात ठाणे

पालिकेला यश येत नाही. त्यामुळे शहरातील अनेक सोसायट्यांच्या दारात कचऱ्याचे ढीग लागले आहेत. त्याचा निषेध करण्यासाठी देसाई यांनी हे आंदोलन केले. शहरातील अनेक भागातून मागील दहा दिवसांपासून कचरा पूर्णपणे उचलला गेलेला नाही. ठाणे महापालिका क्षेत्रातील कचरा सी पी तलाव कचरा हस्तांतरण केंद्रात नेला जातो. त्यानंतर तो डायघर व शहरातील मोकळ्या भूखंडावर टाकला जातो. परंतु सीपी तलाव येथे कचऱ्याला लागलेल्या आगीच्या घटनेनंतर कचरा टाकण्यास विरोध दर्शवत स्थानिकांनी आंदोलन केल्यामुळे मोठा पेच निर्माण झाला आहे. ठाणे शहरातील कचरा उचलला जात नसल्याने रस्त्या रस्त्यावर तसेच सोसायट्यांबाहेर कचऱ्याचे ढीग साचले आहेत. ही समस्या सुटली जात नसल्याने देसाई यांनी आपल्या घरात साचलेला कचरा गोणीत भरून पालिकेसमोर आणून टाकला.

ट्रान्सजेंडर व्यक्तींना मिळाली ओळख उल्हासनगरात ट्रान्सजेंडर व्यक्तींना अधिकृत ओळख प्रमाणपत्रांचे वाटप

■**उल्हासनगर** : उल्हासनगरच्या ग्लोबल राईट्स फाऊंडेशन आणि एसएसटी महाविद्यालयाच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित पहचान २०२५ या कार्यक्रमात ट्रान्सजेंडर समुदायाला शासकीय ओळख प्रमाणपत्रांचे वितरण करण्यात आले. शासकीय ओळख मिळाल्याने यांना समाजाच्या मुख्य प्रवाहात येण-अयासह शासकीय योजनांचा लाभ घेण्याचा मार्गही मोकळा झाला आहे. आत्मसन्मानाची ओळख मिळाल्याचा आनंद या ट्रान्सजेंडर व्यक्तींच्या चेहऱ्यावर यावेळी दिसून आला. तृतीयपंथीयांसह ट्रान्सजेंडर समुहातील अनेकांना अधिकृत शासकीय ओळखपत्र नसल्याने विविध तांत्रिक अडचणींना सामोरे जावे लागते. ओळखपत्रच नसल्याने शासकीय योजनांचा लाभ घेता येत नाही. शिक्षण, योजना, शासकीय सहभाग अशा सर्वच पातळ्यांवर या व्यक्तींना अडचणींचा सामना करावा लागतो. कागदोपत्री नोंदी उपलब्ध नसल्याने, शासकीय ओळखपत्रे तयार करण्यासाठी अडचणी येत असतात. त्यामुळे यातून ट्रान्सजेंडर व्यक्तींना दिलासा देण्यासाठी त्यांच्या ओळख प्रमाणपत्रांसाठी काही दिवसांपासून प्रयत्न सुरू होते. अखेर उल्हासनगरातील एसएसटी महाविद्यालयाच्या

सभागृहात पार पडलेल्या भव्य समारंभात ही ओळख प्रमाणपत्र वितरीत करण्यात आली. ओळख प्रमाणपत्रे हाती घेताच अनेक ट्रान्सजेंडर व्यक्तींच्या डोळ्यांत आनंदाश्रू आले ज्यांनी. अनेक व्यक्तींनी ही ओळखपत्रे मिळवण्यासाठी अनेक वर्षे प्रतीक्षा केली होती. त्यामुळे त्यांना शासनमान्य अधिकृत ओळख मिळाल्याने हा भावनिक आणि ऐतिहासिक क्षण उरला. या प्रमाणपत्रामुळे ट्रान्सजेंडर समुदायातील व्यक्तींना शिक्षण, रोजगार, आरोग्य सेवा आणि शासनाच्या विविध योजनांचा थेट लाभ मिळू शकणार आहे. केवळ ओळखच नव्हे, तर त्यांनी पूर्ण केलेल्या कौशल्य प्रशिक्षण प्रमाणपत्रांचेही वितरण यावेळी करण्यात आले. या व्यक्तींना स्वावलंबी बनण्यासाठी हे प्रमाणपत्र बळ देणार आहे.

डोंबिवलीतून २ अल्पवयीन मुली बेपत्ता

■**डोंबिवली** : डोंबिवली जवळील कल्याण शिळफाटा रस्त्यावरील पिसवली गावात आपल्या कुटुंबासमवेत राहत असलेल्या दोन अल्पवयीन मुली गेल्या मंगळवारपासून राहत्या घरातून निघून गेल्या आहेत. या दोन्ही मुलींचा कुटुंबीयांनी नातेवाईक, आपल्या मूळ गावी, कल्याण, डोंबिवली शहर परिसरात शोध घेतला. त्या कुठेही आढळून आल्या नाहीत. त्यामुळे कुटुंबीयांनी सोमवारी याप्रकरणी मानपाडा पोलीस ठाण्यात तक्रार केली आहे.

तक्रारदार मुलीचे वडील डोंबिवली जवळील पिसवली गाव हद्दीत टाटा पॉवर नाका भागात राहतात. हे कुटुंब मुळचे बिहार राज्यातील धनगई जिल्ह्यातील रहिवासी आहे. १२ आणि १४ वर्षांच्या या मुली आहेत. त्या हिंदी, भोजपुरी भाषा बोलतात. या दोन्ही मुलींचे वडील कामानिमित्त बाहेर गेले होते. या दोन्ही मुलींची अल्पवयीन बहीण घरात होती. या तिन्ही बहिणी वडील कामावर गेल्यावर घरात एकट्या राहत होत्या. गेल्या मंगळवारी वडील घरात नसताना १२ आणि १४

वर्षांच्या दोन्ही मुली आपल्या लहान बहिणीला दुपारी बारा वाजण्याच्या दरम्यान आम्ही आता गावी जात आहोत असे सांगून घरातून निघाल्या.

तिसऱ्या क्रमांकाची बहीण बालिका असल्याने ती यावर काही बोलली नाही. वडील घरी आल्यानंतर दोन मुली घरात नसल्याचे त्यांना समजले. त्या गावी गेल्या आहेत असे त्यांना समजले. त्यांनी बिहारमधील आपल्या मूळ गावी चौकशी केली. कल्याण रेल्वे स्थानक परिसर, नातेवाईक, डोंबिवली, कल्याण परिसरात मुलींचा शोध घेतला. त्या कोठेही आढळून आल्या नाहीत. आठवडाभर शोध घेतल्यानंतरही मुली कोठेही आढळून न आल्याने त्यांना अज्ञाताने फूस लावून पळून नेले असल्याचा संशय व्यक्त करून मुलीच्या वडिलांनी याप्रकरणी रामनगर ठाण्यात तक्रार केली आहे. साहाय्यक पोलीस निरीक्षक स्वाती जगताप याप्रकरणाचा तपास करत आहेत.

यंदाच्या स्वागत यात्रेत ६० हून अधिक चित्ररथांचा समावेश, पत्रकार परिषदेत न्यासाची माहिती

■**सांस्कृतिक कार्यक्रमांची रेलचेल**
सांस्कृतिक कार्यक्रमांतर्गत २१ मार्च रोजी श्रीकौपीनेश्वर मंदिर प्रांगणात महिला पौरोहित्य वगाचे रुद्र पठण सायंकाळी ५.३० ते ६.३० आणि नृत्यधारा सायंकाळी ६.४५ ते १० वाजता होईल. २३ मार्च रोजी संत समेलन, सकाळी १० ते १. २६ मार्च रोजी मुदुला दाढे जोशी यांची संगीत रजनी सायंकाळी ७ ते १०, २६ मार्च रोजी खगोष्ट संयुक्त मानापमानाचीहू नाटक डॉ. काशिनाथ धाणेकर नाट्यगृहात सायंकाळी ८ ते ११ वाजता सादर होईल. २८ मार्च रोजी उपवन तलावावर तर २९ मार्च रोजी मासुदा तलावावर गंगा महाआरती सायंकाळी ७ ते ८.३० दरम्यान होईल. २९ मार्च रोजी गावदेवी मैदानात महारांगोळी आणि दीपोत्सवाचे आयोजन आहे.

■**टीजेएसबी बँकेचा अनोखा चित्ररथ**
दरवर्षी ठाणे जनता सहकारी बँक स्वागत यात्रेमध्ये सहभागी होत असते. मराठीला अभिजात भाषाचा दर्जा देण्यात आला आहे. त्याअनुषंगाने, मुळाक्षरे, बाराखंडी याचा अर्थशास्त्रासोबत असलेला संबंध उलगडून सांगणारा अनोखा चित्ररथ या स्वागत यात्रेमध्ये सहभागी होणार असल्याचे स्वागतार्थी शरद गांगूल यांनी सांगितले.

ठाणे : श्रीकौपीनेश्वर सांस्कृतिक

न्यासतर्फे शहरात काढण्यात येणाऱ्या मराठी नववर्षे स्वागत यात्रेचे यंदा रौप्य महोत्सवी वर्षे असून यंदा यात्रेत ६० हून अधिक चित्ररथ सहभागी होणार असल्याची माहिती कार्यवाह डॉ. अश्विनी बापट यांनी पत्रकार परिषदेत दिली. सामाजिक, सांस्कृतिक, शैक्षणिक, पर्यावरण अशा विविध विषयांवरील चित्ररथ यंदा यात्रेत पाहायला मिळणार असल्याचेही त्यांनी सांगितले. ठाण्यातील श्रीकौपीनेश्वर सांस्कृतिक न्यास आयोजित मराठी नववर्ष स्वागत यात्रा संदर्भात गुरुवारी ठाणे महापालिकेच्या नरेंद्र बल्लाळ सभागृहात पत्रकार परिषदेचे आयोजन करण्यात आले होते. या पत्रकार परिषदेत यंदाच्या स्वागत यात्रेचे स्वरूप असेल याविषयी माहिती देण्यात आली. स्वागतयात्रा दरवर्षी प्रमाणे श्री कौपीनेश्वर महाराजांच्या पालखीने सकाळी ७ वाजता पारंपरिक प्रथेनुसार वाजत-गाजत प्रस्थान करणार आहे. ठाण्यातील

श्री सिद्धिविनायकाचे दर्शन घेऊन पालखी जाणार असा, रंगो बापूजी गुप्ते चौक, दगडी नाका, तलावपाळी, आराधना सिनेमा, हरी निवास चौक, गोखले रोड, राममारुती मार्ग, पु.ना. गाडगीळ चौक, तलावपाळी मार्गे पुन्हा श्री कौपीनेश्वर मंदिरात येईल. यंदा स्वागतयात्रेत सायकलस्वार, मल्लखांब, जिम्नॅस्टिक प्राल्यक्षिके, ड्रम-झेंबे वादन, एरियल कसरती, महिला बाईक रॅली आणि प्रबोधनपर चित्ररथांचा समावेश असणार आहे. स्वागत यात्रेचे रौप्य महोत्सवी वर्षे असल्यामुळे सुमारे ६० हून अधिक चित्ररथ सहभागी होणार

असल्याची माहिती आयोजकांनी दिली. या चित्ररथांच्या माध्यमातून ह्याल्पास्टिक बंदीहू, ह्याअवयवदान जनजागृतीहू, ह्यामतदान जागृतीहू, ह्याशून्य कचराहू असे सामाजिक विषय हाताळले जाणार आहेत. यंदा यात्रेसाठी १०० हून अधिक महाविद्यालयीन स्वयंसेवक नियोजनासाठी उपस्थित राहणार आहेत. या रौप्य महोत्सवी स्वागत यात्रेत जास्तीत जास्त ठाणेकरांनी सहभागी होण्याचे आवाहन श्री कौपीनेश्वर सांस्कृतिक न्यासचे अध्यक्ष उत्तम जोशी, रौप्य महोत्सवी वर्षे असल्यामुळे सुमारे ६० हून अधिक चित्ररथ सहभागी होणार

मुंब्रात उदवाहक कोसळून तिघे जखमी

रशीद कंपाऊंड भागातील जिक्का महल या सात मजली इमारतीची उदवाहक कोसळून सहापैकी तीन जण किरकोळ जखमी झाल्याचा प्रकार बुधवारी रात्री उघडकीस आला.

जखमींमध्ये दोन लहान मुलींचाही समावेश आहे. या उदवाहकाचा रोप तुटल्याने हा अपघात झाला असून या अपघातात उदवाहक सातव्या माळ्यावरून थेट खाली आली. इम्रान शेख (३०) आयशा शेख (९) आणि इकरा शेख(५) अशी किरकोळ जखमी झालेल्यांची नावे आहेत. इम्रान यांच्या कमरेला दुखापत झाली आहे. आयशा शेख हिला मुका मार लागला आहे. तर, इकरा शेख यांना किरकोळ दुखापत झाली आहे.

मुंब्रात उदवाहक कोसळून तिघे जखमी उदवाहकाचा रोप तुटून झाला अपघात

उर्वरीत तीन व्यक्तींना दुखापत झालेली नसून त्यांची नावे समजू शकलेली नाहीत. मुंब्रा येथील कौसा भागातील रशीद कंपाऊंड परिसरात जिक्का महल ही तळ अधिक सात मजली इमारत आहे. या उदवाहकामधून बुधवारी रात्री १० वाजता सहा व्यक्ती जात

होते. त्यावेळी या उदवाहकाचा रोप तुटून ती खाली कोसळली. उदवाहक थेट सातव्या मजल्यावरून तळमजल्यावर पडली. या प्रकारामुळे उदवाहकामधील नागरिक भेदरले होते. या प्रकारानंतर इमारतीमधील नागरिकांनी नावे घेऊन उदवाहकातील रहिवाशांना बाहेर काढले. यात उदवाहकमध्ये एकूण सहा व्यक्ती होत्या. त्यातील तीन व्यक्तींना किरकोळ दुखापत झाली होती. त्यांना छत्रपती शिवाजी महाराज रुग्णालय उपचारासाठी नेण्यात आले. तिथे त्यांच्यावर उपचार करून त्यांना घरी सोडण्यात आले, अशी माहिती ठाणे महापालिकेच्या आपत्ती व्यवस्थापन विभागाने दिली.

कल्याण पूर्व जे प्रभागातील फेरीवाला हटाव पथकप्रमुख भगवान पाटील निलंबित, फेरीवाल्यांकडून हसा घेताना कॅमेऱ्यात झाले होते कैद

■**कल्याण** : कल्याण डोंबिवली महापालिकेच्या कल्याण पूर्व जे प्रभागातील फेरीवाला हटाव पथकातील पथकप्रमुख भगवान काळू पाटील (रा. वडवली गाव) यांना आयुक्त डॉ. इंदुराजी जाखड यांच्या आदेशावरून अतिरिक्त आयुक्त हर्षल गायकवाड यांनी बुधवारी पालिका सेवेतून निलंबित केले. गेल्या आठवड्यात जे प्रभागातील फेरीवाल्यांच्या मध्यस्थांकडून फेरीवाल्यांवर कारवाई न करण्यासाठी भगवान पाटील एका मध्यस्थाकडून फेरीवाल्यांकडून मिळालेला हप्ता स्वीकारताना मोबाईल कॅमेऱ्यात कैद झाले होते.

पथकप्रमुख भगवान काळू पाटील

फेरीवाल्यांची पाठराखण करण्यासाठी आणि जे फेरीवाले हप्ता देत नाहीत त्यांच्यावर कारवाई करण्यासाठी एका मध्यस्थाकडून पैसे स्वीकारत असल्याची दृश्यध्वनीचित्रफित समाज माध्यमात प्रसारीत झाली होती. या दृश्यध्वनी चित्रफितीची आयुक्त डॉ. जाखड, अतिरिक्त आयुक्त गायकवाड, अतिरिक्त आयुक्त योगेश गोडसे यांनी गंभीर दखल घेतली होती.

सामाजिक कार्यकर्ते राहुल काटकर यांनी पाटील यांचे काही कारनामे उघड करून त्यांना आणि त्यांच्या वरिष्ठांना निलंबित करण्यासाठी प्रशासनाकडे पाठपुरावा सुरू केला होता. घडल्या प्रकाराबद्दल सामान्य प्रशासन उपायुक्त

वंदना गुळवे यांनी वरिष्ठांच्या आदेशावरून पथकप्रमुख भगवान पाटील यांना खुलासा दाखल करण्याची नोटीस बजावली होती. परंतु, पाटील यांनी सामान्य प्रशासन विभागाकडे दाखल केलेला खुलासा विपर्यस्त होता. प्रशासनाने पाटील यांचा खुलासा अमान्य केला. दृश्यध्वनीचित्रफितीमध्ये भगवान पाटील हे किती आणलेत. मध्यस्थाने पंधराशे रुपए आहेत, असे म्हटले आहे. पैसे कमी पडले म्हणून आपण काही पैसे यात टाकले आहेत. काही फेरीवाल्यांनी पैसे दिले नाहीत. त्यांच काय ते बघून घ्या, असे मध्यस्थ पाटील यांना कारवाईच्या विचारातून सांगतात, असे दृश्यध्वनी

चित्रफितीमध्ये संभाषण आहे. पालिकेच्या जे प्रभागाच्या कार्यालयाच्या प्रवेशद्वारावर पाटील यांनी हे पैसे स्वीकारले होते.

पाटील यांनी कार्यालयीन परिसरात एका इसमाकडून पैसे स्वीकारले. यामुळे त्यांच्या सचोटीबद्दल शंका निर्माण होते. तसेच त्यांनी पालिकेची प्रतीमा मलीन केल्याने प्रशासनाने त्यांना तात्काळ निलंबित केले आहे. पाटील यांची याप्रकरणी विभागीय चौकशी करण्याचा निर्णय प्रशासनाने घेतला आहे. आपण कोणतेही गैरकृत्य केले नाही. राजकीय पाठबळामुळे आपल्यावर पालिकेकडून कोणतीही कारवाई होणार नाही, अशी भूमिका घडल्या प्रकारानंतर

आपल्या समपदस्थ कामगारांसोबत मांडण्यास त्यांनी सुरुवात केली होती.

पाटील यांच्या फेरीवाला हटाव पथकातील कार्यपध्दतीबद्दल साहाय्यक आयुक्त, फेरीवाला पथकातील कामगार तीव्र नाराज होते. राजकीय वजन वापरून ते फेरीवाला हटाव पथकात सक्रिय राहायचे. अतिशय आक्रमक स्वभाव असल्याने इतर अधिकारी, कामगार त्यांच्या वाटेला जात नव्हते, असे कामगारांच्या चचेतून समजते. डोंबिवली पूर्व फ प्रभागात असताना पाटील यांनी फेरीवाल्यांना हटविण्यापेक्षा त्यांची पाठराखण करण्याचे धोरण स्वीकारले होते. तोच प्रकार त्यांनी जे प्रभागात सुरू केला होता.

हे दैनिक मालक, मुद्रक, प्रकाशक व संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक यांनी सोमाणी प्रिंटिंग प्रेस, कार्यालय - गाला नं. ४, एन. के. इंडस्ट्रीयल इस्टेट, प्रवासी इंडस्ट्रीयल इस्टेटच्या बाजुला, गेट नं. २, गोरेगाव (पूर्व) मुंबई 400063 (महाराष्ट्र) , येथे छापून रुम नं. १03, कुणाल कुटीर बी बिल्डींग, नवघर रोड, हनुमान मंदिराजवळ, भाईदर (पूर्व), जि. ठाणे ४०११०५ (महाराष्ट्र) येथे प्रसिद्ध केले. संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक, पीआरबी कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी यांची राहिल, सर्व वाद आणि दावे ठाणे न्यायालयीन कक्षच्या आधील राहतील. (या वर्तमानपत्रात प्रसिद्ध होणाऱ्या बातम्या लेख / जाहिराती यांची जबाबदारी संबंधीत वार्ताहर, लेखक, आणि जाहिरात प्रतिनिधी यांच्यावर राहिल.) भ्रमणध्वनी - ७४००००१४७४. Email : marathiekikaran2021@gmail.com

Printed , Published and Owned by **Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik**. Printed at **SOMANI PRINTING PRESS, OFFICE - Gala No. 4, Near N.K. Industrial Estate, Near Pravasi IndustrialEstate, Gate No.2, Goregaon (E), Mumbai 400 063, Maharashtra**, Published at Room No. 103, Kunal Kutir, B Building , Navghar Road, Near Hanuman Mandir, Bhayander (East) Dist - Thane, PinCode 401 105, Maharashtra. Editor : **Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik, Mo.7400001474**, Email Id : marathiekikaran2021@gmail.com